

PARCUL NAȚIONAL MUNTII RODNEI

REZERVAȚIE A BIOSFEREI

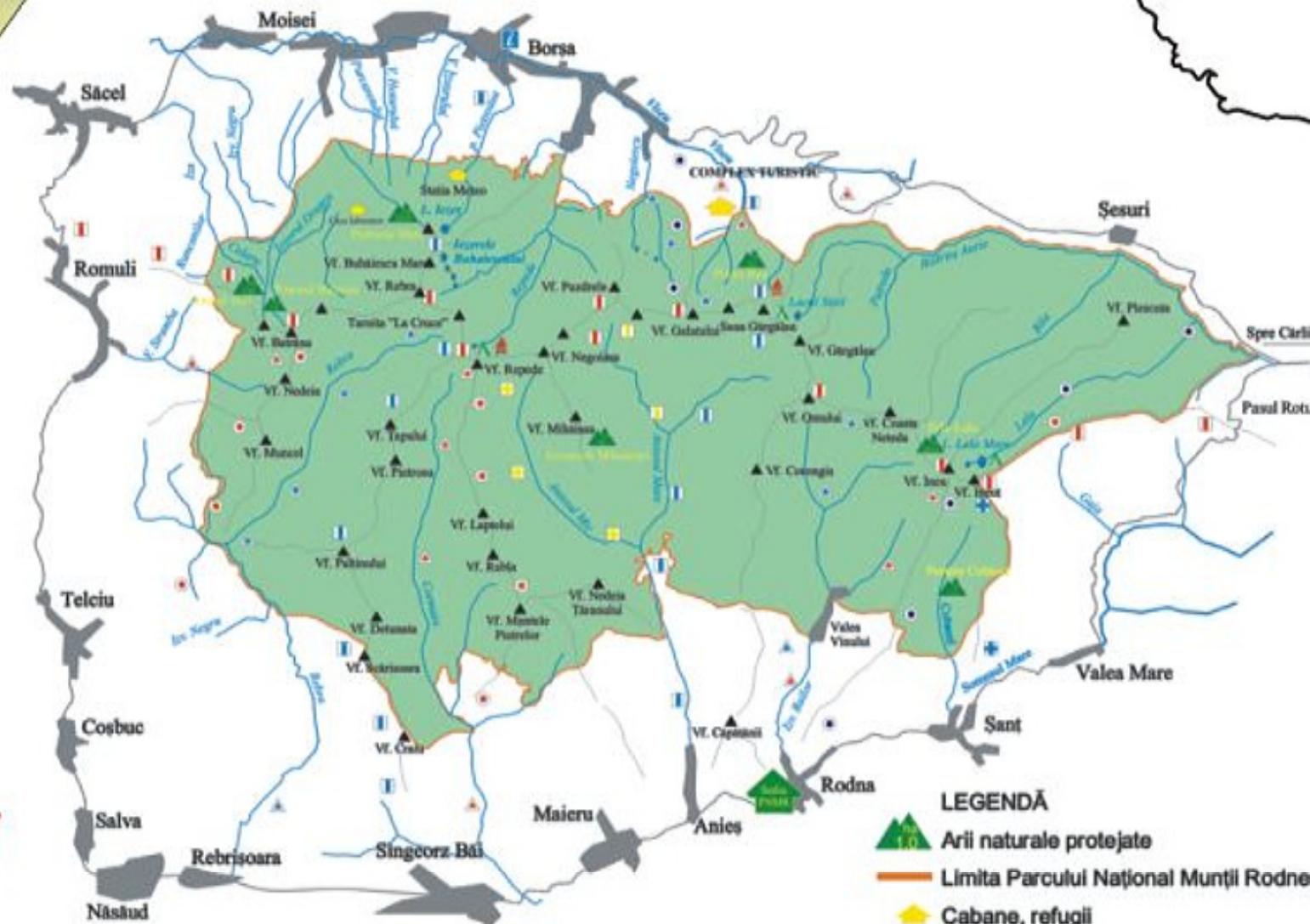
CUPRINS

parcului
izare geografică. Căi
ces. Date statistice
ogie și geomorfologie
ologie și climă
și vegetație
ă
itate și ecosisteme
je caracteristice
e, cultură, tradiții
ități specifice regiunii
uită ecologică
tiile zonei
mații turistice
icități de cazare,
ențație publică și
ment)

mații generale despre
protejate din România
de contact

HARTA PARCULUI

- ARII NATURALE PROTEJATE
- LIMITA PARCULUI NAȚIONAL MUNTII RODNEI
- CABANE, REFUGII
- LOCURI PERMISE DE CAMPARE
- LOCURI PERMISE DE FACERE A FOACU'LUI

LOCALIZARE

Munții Rodnei, care etalează cele mai înalte altitudini din Carpații Orientali (Vf. Pietrosu - 2.303 m), sunt localizați în partea de nord a României. Fiind cuprinși în cadrul grupării nordice, cunoscută și sub denumirea de Carpații Maramureșului și ai Bucovinei, acești munți domină peisajul, cele mai mari diferențe de nivel înregistrându-se față de Depresiunea Maramureșului, situată la nord. Din punct de vedere administrativ, parcul se întinde în județele Bistrița-Năsăud și Maramureș.

Parcul Național Munții Rodnei este cea mai întinsă arie protejată din nordul Carpaților Orientali, având o suprafață de 46.399 ha, din care 3.300 hectare au fost declarate Rezervație a Biosferei în anul 1979. Importanța acestei arii protejate se datorează atât geologiei și geomorfologiei munților, cât și prezenței a numeroase specii de faună și floră, endemice și relicte glaciare.

ACCES

Linia ferată transcarpatică Salva-Vișeu (situată în vestul masivului), respectiv linia ferată Salva-Rodna (situată în sudul masivului) înlesnesc accesul în Munții Rodnei prin intermediul localităților pe care le străbat: Telciu, Romuli, respectiv Năsăud, Rebrișoara, Nepos, Sângeorz-Băi, Anieș și Rodna. Căile ferate sunt dublate de drumuri care leagă Transilvania de Maramureș (prin Pasul Șetref), respectiv de Moldova (prin Pasul Rotunda). Accesul în masiv dinspre nord se face prin localitatea Borsă.

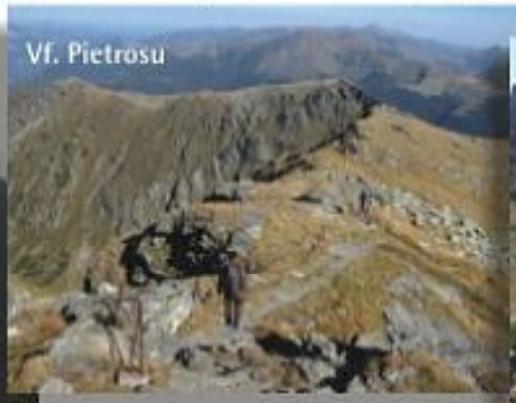
GEOLOGIE ȘI GEOMORFOLOGIE

Altitudinea mare și masivitatea Munților Rodnei sunt consecințe ale alcăturirii petrografice și ale condițiilor tectonice. Munții apar sub forma unui horst alcătuit din șisturi cristaline, delimitat de falii profunde: Dragoș Vodă (la nord) și Rodnei (la sud). Șisturile cristaline apar sub forma a trei pânze (serii): de Bretila, de Repedea și de Rebra.

În partea sudică a Munților Rodnei apar roci vulcanice neogene, sub forma unor măguri dispuse în lungul Someșului Mare. Rocile sedimentare, de vîrstă cretacică și paleogenă (marne, gresii conglomerate și calcară) care înconjoară masivul au fost afectate de mișcările stirice și imprimă reliefului câteva trăsături caracteristice.

Din întregul lanț carpatic oriental, Munții Rodnei păstrează cel mai bine urmele ghețarilor cuaternari. Relieful glaciar este bine dezvoltat pe versantul nordic, unde există importante circuri glaciare (Pietrosu, Buhăiescu, Negoescu etc.).

Pe versantul sudic, relieful glaciar este mai slab reprezentat: câteva circuri glaciare suspendate, circuri glacio-nivale și nivale. Calcarele din jumătatea sudică a Munților Rodnei au permis instalarea unui relief carstic reprezentat prin câteva peșteri remarcabile: Izvorul Albastru al Izei, Baia lui Schneider etc.

Vf. Pietrosu

Vf. Pietrosu (2303 m)

Picioarele Moșului

HIDROLOGIE

Someșul Mare, care își are izvoarele în acest masiv, adună toate apele din sud-estul, sudul și vestul Munților Rodnei: Cobășel, Valea Vinului, Anieș, Cormaia, Rebra, Sălăuța (cu Telcișor, Strâmba) etc. Cele mai importante ape ale Depresiunii Maramureș (printre care și Vișeu) își au obârșia pe clina vestică. De sub Vârful Gărgălău, din Lacul Știol izvorăște Bistrița Aurie, care se îndreaptă apoi înspre Moldova. Sub linia crestei principale există circa 23 de lacuri glaciare dintre care amintim: lezzerul Pietrosului, Tăurile Buhăiescului, Lala Mare, Lala Mică și Lacul Știol.

CLIMĂ

În acest masiv se resimt influențele climatice baltice care, pe fondul altitudinilor ridicate, dau naștere unui climat mai aspru. Temperatura medie anuală a aerului scade o dată cu altitudinea, fiind de 7-8°C la poalele muntelui, respectiv negativă (-1,5°C) la înălțimi de peste 2.200 m. În luna ianuarie temperatura medie a aerului este de -3°C la altitudini mici și -9°C în zona somită. În luna iulie temperatura medie a aerului variază între 7°C (în zona crestei) și 18°C (la baza munților). Precipitațiile depășesc valoarea de 1.200-1.300 mm/an.

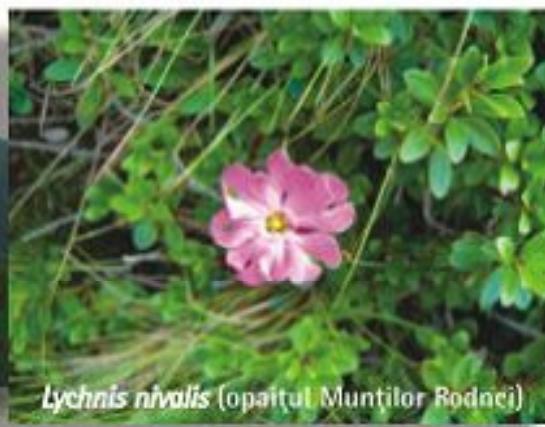
FLORĂ ȘI VEGETAȚIE

Flora cormofitelor este extrem de bogată, fiind semnalate peste 1.100 specii de plante superioare. Endemite specifice masivului sunt: *Lychnis nivalis*, *Festuca versicolor* ssp. *dominii*, *Minuartia verna* ssp. *oxypetala* etc. Alte endemite carpatine întâlnite și în Munții Rodnei sunt: *Centaurea carpatica* ssp. *carpatica*, *Centaurea pinnatifida*, *Dianthus tenuifolius*, *Papaver alpinum* ssp. *corona-sancti-stephani*, *Poa granitica* ssp. *disparilis*, *Poa rehmannii*, *Festuca nitida* ssp. *flaccida*, *Trisetum macrotrichum*, *Heracleum carpaticum*, talpa-ursului (*Heracleum palmatum*) etc.

Din categoria speciilor rare, amintim: *Salix alpina*, *Salix bicolor*, *Astragalus penduliflorus*, *Androsace obtusifolia*, *Laserpitium archangelica*, *Conioselinum tataricum*, *Carex bicolor*, *Carex lachenalii*, *Carex pediformis* ssp. *rhizodes*, *Kobresia simpliciuscula*, *Juncus castaneus*, *Draba fladnitzensis*. În locuri mlăștinoase vegetează și câteva specii relicte glaciare cum sunt: *Scheuchzeria palustris*, *Carex limosa*, *Carex magellanica* ssp. *irrigua*, *Carex pauciflora*, *Carex chordorrhiza*, *Empetrum nigrum*, *Salix bicolor*. De asemenea, în perimetru parcului se întâlnesc și specii ocrotite prin lege: floarea de colți (*Leontopodium alpinum*), ghințura galbenă (*Gentiana lutea*), *Gentiana punctata*, angelica (*Angelica archangelica*), săngele-voinicului (*Nigritella rubra*), tisa (*Taxus baccata*) etc.

Pinus cembra (zâmbru)

Lychnis nivalis (opaițul Muntilor Rodnei)

Poiana cu narcise – Masivul Saca

FAUNĂ

Studiul nevertebratelor a pus în evidență o mare diversitate de specii, inclusiv numeroase endemite și relicte. Dintre enchitreide, s-au identificat 28 specii, lumbricidele apar consemnate cu un număr de 12 specii, între care specia *Allolobophora carpatica* este un endemit al Carpaților Nordici. Se află în număr mare și colembolele, dintre care mai importantă este specia *Tetrachanthella transylvanica*. Diplopodele sunt reprezentate de 20 specii, dintre care 9 endemite: *Glomeris promineus*, *Polydesmus dadayi* etc. Dintre chilopode s-au identificat 36 specii, 6 fiind endemite: *Clinopodes rodnensis*, *Lithobius matici* etc. Ortopterele sunt reprezentate de 39 specii, printre care endemitele *Isophia brevipennis*, *Pholidoptera transsylvania* și *Miramella ebneri carpathica*. Lepidopterele au fost identificate într-un număr de 295 specii, unele dintre acestea fiind protejate la nivel internațional: *Erebia sudetica* etc.

Tetrao tetrix (cocoșul de mesteacăn)

Marmota marmota (marmota)

Rupicapra rupicapra (capra neagră)

Fauna acestui parc prezintă și o mare varietate de vertebrate, multe fiind caracteristice pentru Carpații Orientali. Râurile de aici reprezintă habitatul tipic al unor specii, precum: păstrăvul (*Salmo trutta fario*), lipanul (*Thymallus thymallus*) sau boișteanul (*Phoxinus phoxinus*). Dintre reptile, șopârla de munte (*Zootoca vivipara*), specie relict, este semnalată în habitatele specifice. Pentru păsări sunt reprezentative în acest parc speciile de talie mare, precum cocoșul de mesteacăn (*Tetrao tetrix*), cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*), acvila de munte (*Aquila chrysaetos*) etc. Mamiferele sunt reprezentate de capra neagră (*Rupicapra rupicapra*), marmota (*Marmota marmota* - colonizată în Munții Rodnei), cerbul carpatin (*Cervus elaphus*), căpriorul (*Capreolus capreolus*), mistrețul (*Sus scrofa*), ursul (*Ursus arctos*), lupul (*Canis lupus*), râsul (*Lynx lynx*), jderul de copac (*Martes martes*) etc.

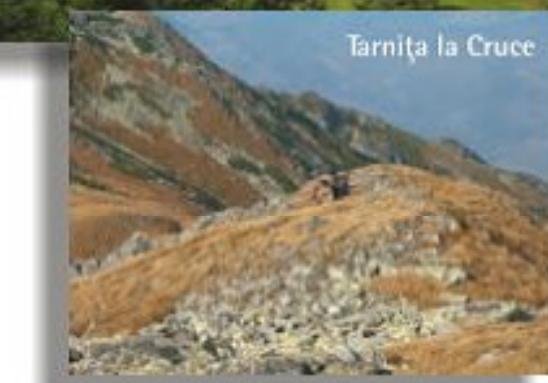
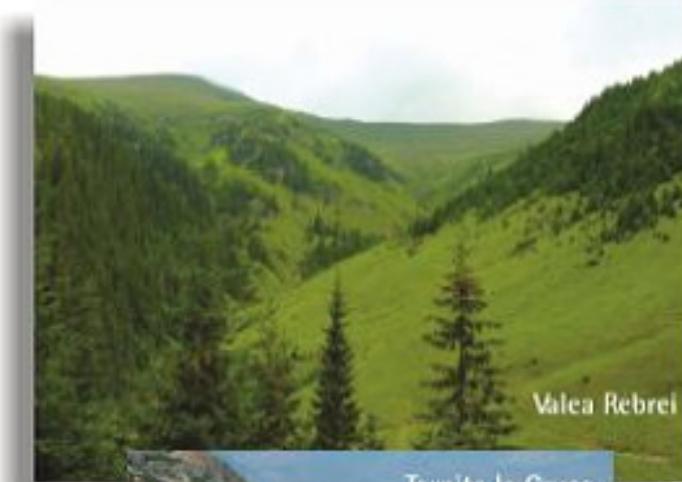

HABITATE ȘI ECOSISTEME

În general, în acest parc se desfășoară toate tipurile de ecosisteme specifice zonei montane înalte, etajul alpin fiind reprezentativ pentru România.

Zona, fiind un nucleu endemogen conservat și viguros, prezintă o serie de habitate specifice bine conservate.

Munții Rodnei sunt un domeniu al solurilor montane spodice (feriiluviale) și cambice, pe care se dezvoltă soluri specifice zonei montane înalte. Între 700 și 2300 m, apar ecosisteme de o mare diversitate, de tipul pajiștilor (montane, subalpine, alpine), pădurilor (de foioase, amestec, conifere), stâncăriilor, peșterilor, lacurilor, văilor etc.

PEISAJE CARACTERISTICE

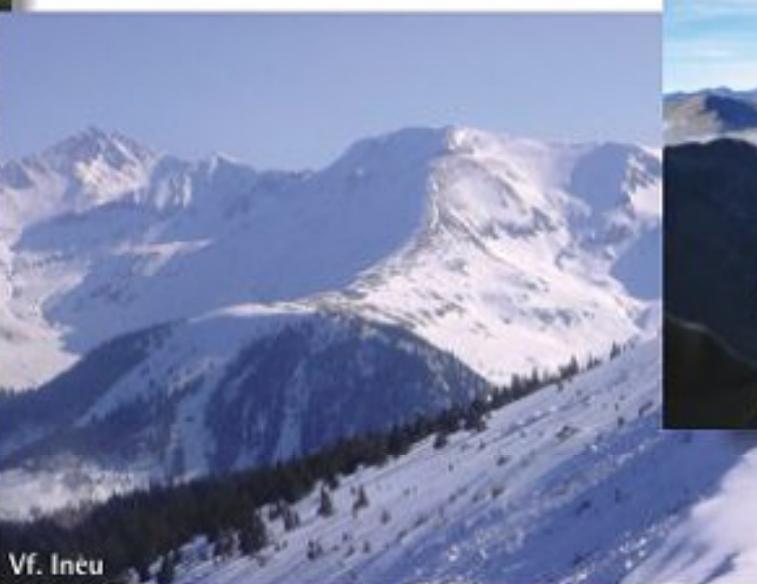
În peisajul morfologic al Munților Rodnei se individualizează două masive: Ineu și Pietrosul. Ambele conservă un peisaj glaciar reprezentativ care trădează o întinerire a masivului, dar care contrastează cu resturile platformelor de nivelare ce ocupă suprafețe variabile pe culmile sudice ale acestor munci.

Partea centrală, înaltă, a masivului Munților Rodnei oferă peisaje variate, de un real interes. Se diferențiază 5 complexe morfologice: Ineu (2279 m), Omu-Gărgălău (2134 m, 2159 m), Galați-Puzdrele (2048 m, 2189 m), Pietrosul Rodnei (2303 m), Bătrâna (1710 m).

Relieful parcului se remarcă prin bogăția formelor glaciare și crionivale: lacuri (67), văi, circuri glaciare. O formă carstică deosebită o constituie Peștera Izvorul Albastru al Izei (2,5 km) cu galerii și cascade spectaculoase.

Cascada Cailor

Vf. Ineu

Aspect general

ISTORIE, CULTURĂ, TRADIȚII

Majoritatea localităților situate în vecinătatea parcului sunt atestate documentar din secolele XIII-XV: Rodna, Moisei, Năsăud, Borșa, Rebra etc. Din punct de vedere etnografic se diferențiază două zone: Maramureșul la nord și Năsăudul la sud, zone ce conservă tradiții, obiceiuri străvechi și elemente de arhitectură tradițională.

Costum popular specific Văii Someșului

Biserica din lemn din zona Maramureșului

Văltoare de pe Valea Pietroasa

Ruinele Cetății Rodna

În partea de sud a parcului se găsesc izvoare minerale cu proprietăți terapeutice (stațiunea Sângeorz-Băi). Țara Maramureșului este renumită prin arta lemnului, vorbindu-se pe drept cuvânt de "civilizația lemnului": biserici de lemn, porți maramureșene, unelte de lemn etc. Folclorul și portul popular sunt de o frumusețe aparte. În zonele limitrofe parcului se practică transhumanța, ce confirmă sorgintea pastorală a poporului român.

ACTIVITĂȚI SPECIFICE REGIUNII

Creșterea animalelor, cultivarea pământului prin metode tradiționale, mineritul, exploatarea și prelucrarea lemnului sunt activități specifice localnicilor celor două zone: Năsăud și Maramureș.

Se urmărește stimularea activităților de turism curativ, de recreere, ecoturism și agroturism.

Cositul

Exploatarea lemnului

CONDUITĂ ECOLOGICĂ

Unul dintre obiectivele importante ale administrației parcului este conservarea și monitorizarea biodiversității, educarea și conștientizarea populației, turiștilor, a tuturor factorilor interesați, în scopul cunoașterii importanței valorilor naturale, culturale ale parcului și protejării lor. Pentru a ne ajuta în atingerea acestui obiectiv, toți cei care vizitează parcul sunt rugați să țină cont de următoarele recomandări:

- vizitarea parcului este permisă numai pe potecile marcate;
- camparea este permisă în următoarele puncte: Tarnița la Cruce, sub Vârful Repedea, Puzdra, La Izvoare, Lala Mică, Valea Blaznei, Valea Vinului și Izbucul Izei;
- focul este permis doar în vîtrele special amenajate în locurile de campare;
- protejarea florei și faunei din Parcul Național Munții Rodnei. Distrugerea, degradarea și colectarea elementelor floristice și faunistice din parc sunt interzise;
- deșeurile generate în timpul vizitării vor fi evacuate până la locurile special amenajate pentru colectare;
- deteriorarea sau distrugerea panourilor informative, a indicatoarelor, cât și a plăcilor, stâlpilor sau semnelor de marcat de pe traseele turistice sunt interzise.

Pe raza Parcului Național Munții Rodnei s-au desfășurat acțiuni de igienizare a unor trasee turistice cu ajutorul elevilor, salvamontului și voluntarilor din localitățile limitrofe.

Igienizarea Valei Vinului

Igienizarea traseului
Vf. Staniește – Vf. Roșu

ATRACȚIILE ZONEI

În cadrul Parcului Național Munții Rodnei se diferențiază câteva zone de un real interes turistic: rezervații naturale, categoria a IV-a IUCN (Piatra Rea, Mihăiasa, Bila-Lala), monumente ale naturii, categoria a III-a IUCN (Peștera Izvorul Albastru al Izei, Poiana cu narcise de pe Masivul Saca, Peștera din Valea Cobășel), rezervația științifică, categoria I IUCN (Pietrosul Rodnei).

Suprafața totală a parcului: 46.399 ha.

Lacul Iezer

Lacul Lala

Rhododendron kotschyi (smârdar)

INFORMAȚII TURISTICE

Principale trasee turistice în Munții Rodnei:

1. CREASTA PRINCIPALĂ: Pasul Șetref (817 m) - Capul Muntelui - Pasul Pietrii (1196 m) - Vf. Bâtrâna (1710 m) - Poiana Bâtrâna - sub Vf. Gropilor (2063 m) - sub Vf. Buhăescu Mare - sub Vf. Cormaia (2033 m) - Vf. Repede (2074 m) - Vf. Galațului (2048 m) - Șaua Galațului - Șaua Gărgălău - sub Vf. Gărgălău (2158 m) - Tarnița lui Putredu - sub Vf. Ineu (2279 m) - Șaua cu Lac - Vf. Ineuț - Prelucile Gajei - Pasul Rotunda.
Pasul Șetref - Șaua Gărgălău, în județul Maramureș.
Șaua Gărgălău - Pasul Rotunda, în județul Bistrița-Năsăud.
2. Re brișoara - Rebra - Parva - Valea Gușet - Tarnița la Cruce - sub Vf. Rebra (2221 m) - sub Vf. Pietrosu (2303 m) - Stația Meteo - lez erul - Borșa (centru).
 Re brișoara - Tarnița la Cruce, în județul Bistrița-Năsăud.
 Tarnița la Cruce - Borșa, în județul Maramureș.
3. Sângeorz-Băi - Cormaia - Farmecul Pădurii (confluența văilor Cormaia - Vinului) - Valea Cormaia - sub Vf. Cormaia (racord la traseul 1), în județul Bistrița-Năsăud.
4. Anieș - Valea Anieșului - Șaua Gărgălău - sub Vf. Știol (1611 m) - complexul turistic Borșa.
Anieș - Șaua Gărgălău, în județul Bistrița-Năsăud.
Șaua Gărgălău - complexul turistic Borșa, în județul Maramureș.
5. Rodna - Valea Baia - Valea Vinului - Șaua Curățel - Șaua cu Lac - sub Vf. Ineu (racord la traseul 1), în Lala, în județul Bistrița-Năsăud.
6. Comuna Șanț - Tabăra Valea Blaznei - Vf. Cobășel (1835 m) - Vf. Roșu (2113 m) - Vf. Ineuț (racord la traseul 1), în județul Bistrița-Năsăud.
7. Complexul turistic Borșa - Șaua Buza Muntelui - Puzdrele - Șaua Palatinului (racord la traseul 1), în județul Maramureș.

INFORMAȚII GENERALE DESPRE ARIILE PROTEJATE

Patrimoniul natural al României este alcătuit din ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, de faună și floră și reprezintă suportul vieții societății noastre. Conservarea și utilizarea durabilă a acestui patrimoniu sunt considerate obiective de interes public major și ocupă o poziție prioritată în strategia națională pentru dezvoltare durabilă.

Pe lângă normele generale de protecție a mediului înconjurător (aplicabile întregului teritoriu), această strategie impune măsuri speciale destinate a delimita și ocroti anumite zone ce prezintă un interes deosebit. Potrivit legislației (OUG 236/2000 și Legea 462/2001), o arie naturală protejată este „o zonă terestră, acvatică și/sau subterană, cu perimetru legal stabilit și având un regim special de ocrotire și conservare, în care există specii de plante și animale sălbatică, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică sau culturală deosebită.”

Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA administrează 10 parcuri naționale (Domogled-Valea Cernei, Retezat, Cheile Nerei-Beușnița, Munții Rodnei, Cheile Bicazului-Hășmaș, Călimani, Cozia, Piatra Craiului, Semenic-Cheile Carașului, Munții Măcinului) și 6 parcuri naturale (Porțile de Fier, Apuseni, Bucegi, Grădiștea Muncelului-Cioclovina, Balta Mică a Brăilei, Vâنători-Neamț).

Parcurile naționale corespund categoriei II IUCN (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii): „arie protejată administrată în special pentru protecția ecosistemelor și pentru recreere”. *Parcurile naturale* corespund categoriei V IUCN: „arie protejată administrată în principal pentru conservarea peisajului și recreere”.

Managementul parcurilor naționale asigură menținerea cadrului fizico-geografic în stare naturală, protecția ecosistemelor, conservarea resurselor genetice și a diversității biologice în condiții de stabilitate ecologică, excluderea oricărei forme de exploatare a resurselor naturale și a folosirii terenurilor, incompatibile scopului atribuit.

**Administrația Parcului Național Munții Rodnei
Rodna, județul Bistrița-Năsăud**

Tel.: 0263 377 715

Fax: 0263 377 181

E-mail: parcrodna@rosilva.ro

Site: www.parcrodna.ro

Punct de lucru Borsa

Tel./fax: 0262 344 775

Directia Silvică Bistrița

Tel.: 0263 232 744

Fax: 0263 231 343

E-mail: dsbistrita@rosilva.ro